

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci žalobkyne: **K. a.s.**, IČO: X., so sídlom R., proti žalovanej : **Sociálna poisťovňa – ústredie**, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18. marca 2010 č. k. 6S 151/2009-57, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18. marca 2010 č. k. 6S 151/2009-57 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Konanie na správnom orgáne

Rozhodnutím č.: 322-1955-GC-09/2009 ako zo dňa 05.10.2009 žalovaná ako odvolací správny orgán podľa ustanovenia § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej v rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) potvrdila odvolaním napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice, č.: 704-3440033109-GC09/09-134

z 13. februára 2009 vo veci vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia zamestnanca M.. V tomto konkrétnom rozhodnutí pobočka žalovanej vyslovila, že uvedenému zamestnancovi nevzniklo prerušenie nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti od 29. októbra 2008 do 31. októbra 2008.

Pri svojom potvrdzujúcom rozhodnutí žalovaná s citáciou § 4 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 1, § 7 ods. 1 písm. a), § 14 ods. 1 písm. a), § 15 ods. 1 písm. a), § 19 ods. 1, § 20 písm. a), § 26 ods. 1, § 26 ods. 3, § 140 ods. 2 a 6 zák. č. 461/2003 Z.z. a § 141 ods. 1 a § 144 ods. 7 Zákonníka práce vychádzala zo skutočnosti, že žalobca pobočke oznámil prerušenie povinného sociálneho poistenia svojho zamestnanca v období od 29. októbra 2008 do 31. októbra 2008, z dôvodu neospravedlnenej neprítomnosti v práci. Tento zamestnanec dňa 15. decembra 2008 zaslal do Sociálnej poisťovni pobočka Košice, „Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti I 355797 od 29. októbra 2008, ktorým si uplatnil nárok na nemocenské podľa zák. č. 461/2003 Z.z. V nasledujúcej vzájomnej korešpondencii žalobca uviedol, že pobočka žalovanej nie je oprávnená posudzovať správnosť registrácie, ale len prijať registráciu tak, ako ju nahlásil.

Podľa žalovanej zamestnancovi nevzniklo prerušenie povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti od 29. októbra 2008 do 31. októbra 2008, pretože menovaný bol v tomto období preukázateľne dočasne práceneschopný a riadne vystavený doklad o vzniku dočasnej práceneschopnosti predložil Sociálnej poisťovni, pobočka Košice v zmysle § 26 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z.

Podľa 26 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení platnom v čase tvrdeného prerušenia poistenia zamestnancovi sa prerušuje povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti od 11. dňa potreby ošetrovania fyzickej osoby uvedenej v § 39 ods. 1 písm. a) alebo starostlivosti o dieťa uvedené v § 39 ods. 1 písm. b) do skončenia potreby tohto ošetrovania alebo tejto starostlivosti a odo dňa nasledujúceho po uplynutí 52 týždňov trvania dočasnej pracovnej neschopnosti do jej skončenia.

Podľa 178 ods. 1 písm. a) zák. č. 461/2003 Z.z. v hore platnom znení do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch.

K námietke účastníka konania, že ide o absenciu zamestnanca, pretože neoznámil svojmu zamestnancovi vznik dočasnej práceneschopnosti, nie je možné na účely zákona o sociálnom poistení, podľa žalovanej zohľadniť. Zamestnanec bol od 29. októbra 2008 do 8. decembra 2008 preukázateľne dočasne práceneschopný, pričom doklad o dočasnej pracovnej neschopnosti predložil Sociálnej poisťovni, pobočka Košice. Na tomto mieste síce žalovaná konštatovala, že mal tento doklad predložiť zamestnávateľovi, ale pobočka následne zamestnávateľa o tejto skutočnosti informovala.

Následne žalovaná v odôvodnení tiež uviedla, že je povinná bez ohľadu na správnosť postupu pri predložení na základe tohto dokladu zabezpečiť poskytovanie nemocenských zamestnancovi, ak mu na dávky vznikol nárok.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

Proti tomuto rozhodnutiu žalobca podal na Krajský súd v Košiciach žalobu zo dňa 10.12.2009.

Krajský súd v Košiciach ako súd prvého stupňa na nariadenom pojednávaní po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovanej a oboznámení sa s administratívnym spisom žalovanej ako aj prvostupňového správneho orgánu dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto ju zamietol.

Svoje rozhodnutie odôvodnil najmä tým, že hoci žalobca dňa 11.12.2008 predložil Sociálnej poisťovni pobočka Košice registračný list fyzickej osoby odhlášku z povinného nemocenského poistenia svojho zamestnanca od 29.10. do 31.10.2008 z dôvodu, že v tieto dni jeho zamestnanec mal neospravedlnenú absenciu v práci, tak krajský súd poukázal na text § 141 Zákonníka práce a v súvislosti s tým vyslovil záver, že zamestnávateľ po celý čas trvania dočasnej pracovnej neschopnosti je viazaný povinnosťou ospravedlniť neprítomnosť zamestnanca v práci a rešpektovať aj všetky súvisiace pracovnoprávne následky bez ohľadu na to, že zamestnanec v tomto období nie je hmotne zabezpečený vôbec, alebo je zabezpečený iba čiastočne.

Taktiež krajský súd zdôraznil, že dočasná práceneschopnosť nie je uvedená medzi podmienkami prerušenia povinného nemocenského poistenia zamestnanca v zmysle ust. § 26 ods. 1 písm. a) až e) zák. č. 461/2003 Z.z.

Rovnako námietku žalobcu, že žalovaná rozhodnutím ho donucuje neospravedlnenú neprítomnosť zamestnanca posúdiť ako ospravedlnenú, krajský súd posúdil ako nedôvodnú. K tomuto sa krajský súd vyjadril, že zamestnanec žalobcu náležite preukázal svoju dočasnú práceneschopnosť v dňoch 29.10. až 31.10.2008, a keďže bol dočasne práceneschopný, žalobca ako jeho zamestnávateľ mu nemôže za dni dočasnej práceneschopnosti dať neospravedlnenú absenciu i napriek tomu, že on ako zamestnávateľ po dohode so zástupcami zamestnancov v zmysle § 144 ods. 7 zákonníka práce sa dohodli na neospravedlnenej absencii tohto zamestnanca.

III.

Odvolanie žalobcu/stanoviská

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 05.05.2010 (č. 1. 66) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca s odkazom na § 141 ods. 1, § 144 ods. 1, 2 a 7, § 84 ods. 1 až 3 Zákonníku práce a článku 6 Základné povinnosti zamestnanca ods. 13 Pracovného poriadku žalobcu tento vyslovil nesúhlas so závermi krajského súdu.

Žalobca najmä poukázal na to, že zamestnanec prekážku v práci žalobcovi ako zamestnávateľovi nepreukázal a tento nemal žiadne informácie o tom, z akého dôvodu zamestnanec nenastúpil na výkon práce, preto zamestnávateľ nemohol postupovať inak. Navyše zamestnanec vôbec prekážku v práci zamestnávateľovi nepreukázal.

Tiež žalobca sa nestotožnil ani s názorom prvostupňového súdu, podľa ktorého: *„Zákonník práce v žiadnom svojom ustanovení nepripúšťa možnosť, aby zamestnávateľ počas dočasnej pracovnej neschopnosti svojho zamestnanca mohol na tieto dni, resp. na niektoré z týchto dní u neho vykazovať neospravedlnenú absenciu.“*

Konanie zamestnanca, ktorý neoznámil zamestnávateľovi – žalobcovi včas dočasnú práceneschopnosť a doklad o dočasnej pracovnej neschopnosti zaslal Sociálnej poisťovni, pobočka Košice, žalobca označil za porušenie povinností stanovených zákonom a vnútornými predpismi žalobcu. Potom ale zamestnávateľ podľa tohto záveru musí ospravedlniť neprítomnosť zamestnanca v práci za čas jeho pracovnej neschopnosti pre chorobu, ale zamestnanec môže túto prekážku preukázať kedykoľvek bude chcieť, prípadne to za neho môže urobiť aj iný subjekt. Toto je podľa žalobcu nelogické.

Preto žalobca dospel k záveru, že v danej veci nejde o žiaden sporný prípad podľa § 178 ods. I písm. a) bod prvý zák. č. 461/2003 Z.z. a žalovaný nebol príslušný na vydanie tohto rozhodnutia.

Záverom žalobca upozornil na nesprávne právne posúdenie veci a žiada, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovanej v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu a vec jej vráti na ďalšie konanie.

Z vyjadrenia žalovanej (č. 1. 72) zo dňa 20. mája 2010 vyplýva, že žalobca vo svojom odvolaní neuviedol žiadne nové, právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zrušenie právoplatného rozhodnutia žalovanej. Preto sa pridrižiava obsahu svojho písomného vyjadrenia z 13. januára 2010, podaného v spornej veci Krajskému súdu v Košiciach.

Z uvedených dôvodov žalovaná žiadala podané odvolanie zamietnuť a napadnuté rozhodnutie krajského súdu potvrdiť.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených

v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednáwanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

Najvyšší súd ďalej k samotným námietkam vychádzajúcim najmä z ustanovení § 141 ods. 1, § 144 ods. 1, 2 a 7, § 84 ods. 1 až 3 Zákonníka práce a článku 6 Základné povinnosti zamestnanca ods. 13 Pracovného poriadku žalobcu uvádza, že uvedené ustanovenia nie je možné aplikovať na súdny prieskum rozhodnutia správneho orgánu vydaného na základe právnych predpisov sociálneho zabezpečenia, tzn. zák. č. 461/2003 Z.z., nakoľko predmetom Zákonníka práce je úprava súkromnoprávných vzťahov vymenovaných v § 1, naopak zák. č. 461/2003 Z.z. sa v prevažujúcej miere vzťahuje na verejnoprávne vzťahy vznikajúce v oblasti sociálneho zabezpečenia.

Podľa § 1 ods. 1 Zákonníku práce tento zákon upravuje individuálne pracovnoprávne vzťahy v súvislosti s výkonom závislej práce fyzických osôb pre právnické osoby alebo fyzické osoby a kolektívne pracovnoprávne vzťahy.

Podľa § 1 ods. 1 a 2 zák. č. 461/2003 Z.z. s textom účinným ku dňu 13.02.2009 tento zákon vymedzuje sociálne poistenie, upravuje rozsah sociálneho poistenia, právne vzťahy pri vykonávaní sociálneho poistenia, organizáciu sociálneho poistenia, financovanie sociálneho poistenia, dozor štátu nad vykonávaním sociálneho poistenia a konanie vo veciach sociálneho poistenia, vrátane výberu, registrácie a postúpenia príspevkov na starobné dôchodkové sporenie.

Z obsahu ako aj z charakteru napadnutého rozhodnutia žalovanej Najvyššiemu súdu jednoznačne vyplýva, že žalovaná nerozhodovala o otázkach existencie prekážok, ktoré by mohli brániť zamestnancovi v plnení jeho pracovnoprávných povinností smerom k zamestnávateľovi, ale naopak skúmala, či v prejednávanej veci nastali relevantné právne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver, že u zamestnanca M. došlo k prerušeniu nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti v sledovanom období od 29. októbra 2008 do 31. októbra 2008.

Najvyšší súd nemá pochybnosti, že k tomu bola pobočka žalovanej v plnej miere oprávnená, lebo základnú podmienku spornosti zakotvenú v § 178 ods. 1 písm. a) bod 1. zák. č. 461/2003 Z.z. pri skúmaní vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia preukázal žalobca ako zamestnávateľ prostredníctvom svojho oznámenia z 11. decembra 2008 (Registračným listom fyzickej osoby), o prerušení povinného sociálneho poistenia zamestnanca M. v období od 29. októbra 2008 do 31. októbra 2008. Toto oznámenie však nekorešpondovalo s Potvrdením o dočasnej pracovnej neschopnosti uvedeného zamestnanca so začiatkom pracovnej neschopnosti od 29. októbra 2008.

Keď pobočka žalovanej v Košiciach listom zo dňa 26. januára 2009 vyzvala zamestnávateľa, aby zabezpečil správnosť registrácie prerušenia povinného sociálneho poistenia svojho zamestnanca, tak žalobca ako zamestnávateľ vo svojom stanovisku z 30. januára 2009 označil svoj postup za správny a zotrval na ňom aj v odvolacom súdnom konaní.

Podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 1. zák. č. 461/2003 Z.z. v hore uvedenom znení do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch.

Žalobca sa v svojom odvolaní dovoľával toho, že zamestnanec prekážku v práci žalobcovi ako zamestnávateľovi nepreukázal a tento nemal žiadne informácie o tom, z akého dôvodu zamestnanec nenastúpil na výkon práce, lebo zamestnanec vôbec prekážku v práci zamestnávateľovi nepreukázal. Takéto konanie zamestnanca, žalobca v svojom odvolaní označil za porušenie povinností stanovených zákonom a vnútornými predpismi žalobcu. Najvyšší súd s uvedenou argumentáciou nemôže súhlasiť, a tiež nesúhlasí s tým, že zamestnanec svoju pracovnú neschopnosť pre chorobu môže ako prekážku preukázať kedykoľvek bude chcieť.

Podľa § 26 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v hore uvedenom znení sa zamestnancovi prerušuje povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti v období, v ktorom

a) čerpá pracovné voľno bez náhrady mzdy podľa osobitného predpisu 44) alebo čerpá služobné voľno bez nároku na plat alebo služobný príjem podľa osobitného predpisu 6) okrem ospravedlnenej neprítomnosti zamestnanca v práci z dôvodu jeho účasti na štrajku,

b) je dlhodobo uvoľnený z pracovného pomeru, štátnozamestnaneckého pomeru alebo zo služobného pomeru na výkon verejnej funkcie, na výkon odborovej funkcie alebo na výkon funkcie člena zamestnaneckej rady podľa osobitného predpisu, ak sa mu neposkytuje náhrada mzdy,

c) má neospravedlnenú neprítomnosť v práci,

d) je vo výkone väzby alebo vo výkone trestu odňatia slobody; to platí vo vzťahu k činnosti, z ktorej je povinne nemocensky poistený a povinne dôchodkovo poistený a počas jej vykonávania bol vzatý do výkonu väzby alebo nastúpil výkon trestu odňatia slobody,

e) čerpá rodičovskú dovolenku podľa osobitného predpisu, ak ide o ženu a v období, v ktorom čerpá rodičovskú dovolenku podľa osobitného predpisu, a nemá nárok na materské, ak ide o muža.

Podľa § 26 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. v hore uvedenom znení sa zamestnancovi prerušuje povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti od 11. dňa potreby ošetrovania fyzickej osoby uvedenej v § 39 ods. 1

písm. a) alebo starostlivosti o dieťa uvedené v § 39 ods. 1 písm. b) do skončenia potreby tohto ošetrovania alebo tejto starostlivosti a odo dňa nasledujúceho po uplynutí 52 týždňov trvania dočasnej pracovnej neschopnosti do jej skončenia.

Správne krajský súd v svojom odôvodnení uviedol, že „*Zákonník práce v žiadnom svojom ustanovení nepripúšťa možnosť, aby zamestnávateľ počas dočasnej pracovnej neschopnosti svojho zamestnanca mohol na tieto dni, resp. na niektoré z týchto dní u neho vykazovať neospravedlnenú absenciu.*“ Pokiaľ žalobca ako zamestnávateľ zo správania zamestnanca nadobudol dojem, že zamestnanec konal v rozpore s pracovnoprávnymi predpismi, a pokiaľ chcel z tohto konania pre zamestnanca vyvodiť aj zodpovedajúce následky, potom nemohol do týchto následkov zahrnúť prerušenie povinného sociálneho poistenia zamestnanca v čase jeho práceneschopnosti.

Navyše Najvyšší súd musí na tomto mieste konštatovať, že nemôže byť na ťarchu zamestnanca vyhodnotené také jeho nezavinené správanie, ktorého následkom je zaslanie informácie o začiatku práceneschopnosti iba Sociálnej poisťovni.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností a po vyhodnotení námietok žalobcu Najvyšší súd s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnému žalobcovi právo na náhradu trov tohto konania nevzniklo.

Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno-poistných vzťahov vychádza z verejnoprávnych vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 25. januára 2011

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová